

Plenum

Torsdag 16.4.2020 kl. 16.03—17.04

2.8. Muntlig fråga om att följa coronaanvisningarna i vårdhemmen (Pekka Aittakumpu cent)

Muntligt spørsmål MFT 58/2020 rd

Muntlig frågestund

Andre vice talman Juho Eerola: Ledamot Aittakumpu.

Debatt

16.44 Pekka Aittakumpu kesk: Arvoisa puhemies! Niin kuin jo todettu, Yle kertoi tällä viikolla, että jopa noin kaksi kolmasosaa koronakuolemista on Suomessa tapahtunut hoivakodeissa. Tilanne hoivakodeissa on muuttunut varsin nopeasti. Ensimmäinen koronan aiheuttama kuolintapaus niissä tuli julkisuuteen noin kaksi viikkoa sitten. Nyt koronataruntoja on todettu hoivakodeissa ympäri Suomen.

Sosiaali- ja terveysministeriö on ohjeistanut vanhusten ja muiden riskiryhmiin kuuluvien asumisyksiköitä useamman kerran koronaan varautumisesta. Osa hoivakodeista on kertonut ja nyt on tullut ilmi, että suojavälineiden ohella puutetta on ollut muun muassa henkilökunnan riittävyydessä ja osaamisessa sekä siivouksessa ja hygieniassa.

Kysyn asiasta vastaavalta ministeriltä, miten hallitus varmistaa ja valvoo, että hoivakodit noudattavat sosiaali- ja terveysministeriön ohjeistusta ja että niillä on siihen tarvittavat resurssit.

16.45 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä tämä kysymys on erittäin aiheellinen tänä aikana, ja voin kertoa teille, että mietin tätä lähes hetkittäin. Se on todella iso asia, millä tavalla me saamme nyt kentän sitoutumaan siihen, että nämä annetut ohjeet on tarkoitettu myös noudatettaviksi. Tämä on todella vakava kysymys. Eduskunnassakin tätä kysymystä on käyty läpi täällä yhdessä, ja minä uskon, että koko eduskunta on hyvin sitoutunut siihen, että kerta kaikkiaan on noudatettava niitä annettuja ohjeita. Muutoin lopputulos tulee olemaan sellainen, jota meistä kukaan ei toivo. Tältä osin järjestäjien on ehdottomasti noudatettava näitä ohjeita. Valvonnan pitää olla tiptop-kunnossa. Meillä ovat Valvira ja paikalliset avit nyt todella kovassa vahtivuorossa siellä kentällä, ja laiminlyöntejä on tapahtunut. Te olette nähneet näitä joitakin jäävuoren huippuja, ja sellaisen Suomessa ei pitäisi olla mahdollista. Tältä osin on erittäin vakava [Puhemies koputtaa] viesti se, että näistä ikäihmisistä pitää pitää huolta. He ovat meidän vastuullamme.

16.46 Vilhelm Junnila ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Viikko sitten pääministeri Marin totesi, että Suomessa on kyetty poikkeuksellisen yksituumaiseen yhteis-

Punkt i protokollet PR 54/2020 rd

työhön. Esimerkiksi valmiuslain käyttöön otosta neuvoteltiin kaikkien puolueiden kesken yhdessä. Kuitenkin Uudenmaan sulkua poistettiin yksipuolisesti. Hallitus vain ilmoitti asiasta muille eduskuntaapuolueille.

Eduskunnalle on lisäksi kerrottu, että nyt viedään eteenpäin vain kriisin hoitamiseen liittyviä välttämättömiä lakiesityksiä. Kuitenkin meille on tuotu esitys, joka pakottaisi taloyhtiöt hankkimaan sähköautojen latauspisteitä, ja ministeriössä valmistellaan henkilötunnusten muuttamista sukupuolineutraaleiksi. Tämä kuulostaa politikoinnilta, koska samaan aikaan oppositiolta on edellytetty lähes varauksetonta tukea hallitukselle.

Kysyn pääministeriltä: keskitytäänkö koronakriisin hoitoon jatkossa yhdessä vai erikseen, ja aikooko hallitus vetää poliittisesti värittyneet esitykset takaisin ja keskittyä [Puhemies koputtaa] suomalaisten terveyden ja toimeentulon turvaamiseen yhdessä? [Paavo Arhinmäki: Täällä tuntuu olevan yksi puolue, joka ei halua tehdä yhdessä muiden kanssa!]

16.47 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Totta kai on niin, että hallitus on pyrkinyt mahdollisimman laajaan yhteistyöhön kaikkien eduskuntaapuolueiden, myös oppositiopuolueiden, kanssa, koska me olemme kaikki tämän kriisin keskellä yhdessä, ja kiitan eduskuntaapuolueita siitä, että olemme kyenneet yhteistyöhön tämän kriisin keskellä.

Mitä tulee tähän Uudenmaan sulun purkamiseen, niin tässä tietenkin hallituksen toiminnan pohjana, yhtenä keskeisimpänä elementtinä, on ollut perustuslakivaliokunnan yksimielinen mietintö, jossa se on edellyttänyt hallitusta purkamaan tämän toimen, jos tämä välttämättömyyden edellytys ei enää täyty. Tässä yhteydessä on ollut hallituksen velvollisuus toimia juuri näin, kuten meiltä on edellytetty, ja se on hallituksen tehtävä silloin antaa tämä purkamisasetus, ja näin me myös olemme menetelleet.

Mitä tulee näihin muihin lakiesityksiin, niin olenkin tästä asiasta keskustellut eduskunnan puhemies Vanhasen kanssa, ja meillä on yhteinen käsitys siitä, että ei tuotaisi eduskunnan käsiteltäväksi sellaisia asioita, jotka herättäisivät ehkä [Puhemies koputtaa] ristiriitaisuuksia ja keskustelua salissa, koska myös edustajat ovat pidättäytyneet osallistumasta tänne salikeskusteluun. Tätä keskustelua [Puhemies koputtaa] on kyllä käyty eduskunnan puhemiehistön kanssa, mutta katson, että tämä on myös eduskunnan asia, enkä lähde sen enempää siihen sörkkimään.

16.49 Antti Häkkänen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tästä Uudenmaan purkamisesta ja oikeudellisesta velvoittavuudesta. Perustuslakivaliokuntahan käsittelee aina tapauskohtaisesti, mitä hallitus tavoittelee ja miten se perustelee asiansa. Hallitus on ilmoittanut, että se tavoittelee tehohoitokapasiteetin nostamista ja terveydenhuoltojärjestelmän kapasiteetin vahvistamista muualla Suomessa, ja siihen tarkoitukseen tämä välttämättömyyskriteerointi perustettiin silloin aiemmassa arvioinnissa. Jos hallitus tavoittelisi jotain muuta päämäärää, taudin tukahduttamista tai muuta, silloin välttämättömyysarviointi olisi erilainen. [Ville Tavio: Näin on!] Eli se välttämättömyysarviointi on sidottu aina siihen tarkoitukseen, ja tämä on myös kirjoitettu auki sinne perustuslakivaliokunnan lausuntoon ja mietintöön. Eli tämä on aina otettava huomioon siinä arvioinnissa. Kokonaisuutena Suomi on tehnyt oikeansuuntaisia päätöksiä — nyt on kyse siitä, miten näitä toimenpannaa ja tehdään tarvittaessa lisäpäätöksiä.

Haluaisin vielä kysyä ministeri Kiurulta sitä, että nyt kun kentällä nähdään [Puhemies koputtaa] ajoittain näitä tilanteita, että käytännössä näitä toimivaltuuksia ei ehkä ihan teh-

Punkt i protokollet PR 54/2020 rd

dä niin kuin perustuslakivaliokunta on edellyttänyt — muun muassa kiireettömän hoidon estäminen — [Puhemies: Aika!] niin miten tätä johdetaan käytännössä niin, että kentällä ei tapahdu näitä tiettyjä väärinkäytöksiä. [Ville Tavion välihuuto]

16.50 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä kentälle on tehty selväksi, missä kulkevat eduskunnan antaman mandaatin rajat, ja niin kuin tiedätte, niin myöskin kiireettömän hoidon suhteen tarkennettiin entistään niitä kirjauksia, kun tämä soveltamisasetus täällä oli uudelleen käsittelyssä ja tänään nyt sitten myös salissa. Siltä osin kyllä sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalla pyritään noudattamaan aivan kirjaimellisesti sitä perustuslakivaliokunnan tahtoa, siitä ei sovi poiketa kentällä. Meillä on päivittäin käytännössä kenttä koolla kello 12, jokaisena arkipäivänä, ja kaikki uusi tieto toimitetaan saman tien eteenpäin.

Viittaatte kiireettömään, elektiiviseen toimintaan, jolla tarkoitetaan siis sitä, mistä edustaja Harkimokin kysyi. On aivan selvää, että tunnen jo nyt, tällä hetkellä, suurta surua siitä, kuinka monen ihmisen kiireetön leikkaus saattaa jäädä tällä hetkellä välistä. Miksi tämä on ollut tarkoituksenmukaista tehdä? Se johtuu nimenomaan siitä, että meidän täytyy ottaa nyt leikkaussalit [Puhemies koputtaa] ja sitä leikkaussalihenkilökuntaa odottamaan sitä, että tehohoitopotilaita tulee, ja heitä tulee any minute. Eli siltä osin [Puhemies koputtaa] esimerkiksi Uudenmaan alueella tätä elektiivistä toimintaa tarvitaan näiden koronapotilaiden hoitoon.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Arvoiset edustajat ja ministerit, tiedän, että tämä on vaikeaa, mutta koetetaan pysyä siinä minuutissa, niin mahdollisimman moni pääsee ääneen.

Frågan slutbehandlad.